

СВОБОДА

UKRAINSKYI DENNIK

UKRAINSKYI DENNIK
UKRAINIAN DAILY
OFFICIAL ORGAN OF THE UKRAINIAN NATIONAL ASSOCIATION, INC.
TRI CENTI RIK XXIX ЧИСЛО 298 ДЖЕРСІ СІТІ Н. Дж., СЕРБІА (Н. Дж.) ВЕРСІЯ 1921.
VOL. XXIX, No. 298, JERSEY CITY, N. J., WEDNESDAY, SEPTEMBER 7, 1921. THREE CENTI

СКЛАДА ПОЗИЧКУ НАЦІОНАЛЬНОЇ ОБОРОНИ ДЯ ЗДОБУТТЯ І ЗАКРІПЛЕННЯ НЕЗАЛЕЖНОСТІ ГАЛИЦЬКОЇ ДЕРЖАВИ

МАЙНЕРИ СКЛАДАЮТЬ ЗБРОЮ ФЕДЕРАЛЬНИМ ВІЙСКАМ

ЧАРЛІСТОН, Вест Верджінія, 3. вересня. — Кожен 400 майнерів підпадає федеральним військам, що прибули нині на границю межі повітими Logan і Буи. Межі тими, що підпадають, було 80 озброєних. Військові влади поставили їх зпершу під охорону одної компанії війська, а опісля, списавши імена тих, що мали зброю, відіслали їх домів. Генерал Бендголд, котрий командує федеральними військами, висланими в страйковий округ, сподієся, що він не буде мати чиякого клопоту з розбійним майнером.

Війська прибули в страйковий округ нині пополудні. В першій відділ війська було чотири компанії, з того одна компанія мала повний апарат безартилерійського телеграфу, а друга машинної кріса.

ГОМПЕРС НА КОНФЕРЕНЦІЇ З ПРЕЗИДЕНТОМ ГАРДИНГОМ В СПРАВІ ПОДІЇ В МІНГО.

ВАШІНГТОН, 3. вересня. — Самуель Гомперс і Джеймс Лорд, президент майнерського відділу Американської Федерації Праці, відбули з президентом Гардингом довшу конференцію про положення в Мінго.

Гомперс каже, що він сказав президенту, що насильні способи здавити майнерів в Західній Верджінії може зломати їх духа, але не розв'язує ситуації і ніяк не зближить до розв'язки питання, яке мусить бути розв'язане. Він старався переконати президента Гардинга, щоб сей послухав ради Джана Лунса, председателя Юнаїтід Майн Воркерс оф Америка, котрий додажував кілька днів тому, щоб президент Гардинг скликав конференцію представників робітників і представників властей в копадній вугля.

Президент Гардинг, як каже Гомперс, слухав спокійно і уважно виводів Гомперса, але потім заявив, що першим обов'язком його, як президента, є завести лад і спокій.

ХОЧУТЬ ПОШИРЕННЯ СЕНАТОГО СПІДСТВА В СПРАВІ МІНГО

ЧАРЛІСТОН, Вест Верджінія, 3. вересня. — Союз майнерських нуні (Юнаїтід Майн Воркерс оф Америка) робить старання, щоб сенатвий комітет, котрий робить слідство в справі страйки в Мінго, в'який має почати нині свої слухання 19. вересня, поширив обсяг свого слідства і встановив також інші цілі округом, до котрого прислано федеральні війська.

Філіп Морей, міжнародний президент союзу майнерів, заявив, що він буде просити комітет, щоб він поширив обсяг свого слідства, а коли се не pomoже, то він буде просити національну комітцію майнерів, що починається 20. вересня в Вашингтоні, щоб вона просила спеціальну резолюцію президента Гардинга, щоб він ужив впливу свого уряду в цій справі.

ВАШІНГТОН, 3. вересня. — Кількох сенаторів, членів сенатого комітету, що веде слідство в справі страйки в Мінго, зазнало, що резолюція сенату, заряджуюча слідство в справі страйки, не обмежує свого слідства до жадного округу, і тому председателю або комітет може без сенату розширити слідство на свої місцевості або округи, які він вважає за потрібні обняти своїм слідством.

ВІЙСЬКОВІ ЛІТУНКИ ВПАЛИ НА ЗЕМЛЮ.

ЧАРЛІСТОН, Вест Верджінія, 3. вересня. — П'ятьох летунів впади дня 3. вересня у великим бомбовим аероплані недалеко від місця Пон, в Миколає Канві, Вест Верджінія.

На аероплані були: поручник армії Сет, керманіч, і Філатрик, обсерватор, а крім свого трох затяжних жовців. Богато людей з околиці вачило, як летуни падали, але не могли вгадати доки до, де саме аероплан упав. Військові власти вислали зразок кілька літаків шукати аероплана, але їх пошування були без вислуду. Як тільки літак аероплан не далеко від Ленгед Філд, Верджінія. Чотири летуни погнали на місці, а п'ятий, капітал американської армії Гейзатон, ривели тижню, так що нема надії на його видороження. Плога зраз відставлено ляхом до шпиталю.

ВЕЛИКИЙ ПОЖАР ЛІСВ ЗАГРОЖУЄ ОСЕЛЯМ.

СТ. ПОД, Мінесота, 3. вересня. — Великий пожар лісів, що вихув в повіті Едгетон яких 100 миль на північ від міста Сейнт По, загрожую знищенням кільком селям.

Мимо нещепливої праці зі сторони урядників, що стережуть ліси, фермери-доброболітці, та жовніри з шістьох компаній сфрейвої національної гвардії опити поширює ладі, розсуваючи сильним вогнем. Населення міста Савона і Гайпайт покинувши свої доми нині пополюти, та що на вулицях міста не видно людей. Тимчасом пожар наближається до міст з кількох сторін. Також населення міста Мекрат побоюєся за себе безпеченство і почаво уже виносити свої хату обстановку та вилізати з дітками і дітьми. Про утну населення ланцюст яком з: Найф Ривер, місцевості, положеної яких 28 миль від Дулоут; влітку кажуць, що пожар перекинувся з лісів на фарми і поладія майже усі господарські будинки в тіх околиці.

ЯК Т. СКІЛКИ ЖЕРТУЮТЬ ЩІРІ УКРАЇНЦІ

Від п. Писифра Мазелі в Клівленді (Ного адреса: Mr. Joseph Mazera, 6386 Magnet St., Cleveland, Ohio) ми одержали отсе письмо:

Ситла Редакції! Скажу Вам сердечну подяку за помічність 20-цим числі "Свобода" листу від мого товариша зі старого краю. Зміст цього листу зварував певно людство читати і залюблив його до народної праці та жертвенності. З таких листів треба учувать, як має жити, працювати і помагати своїм рідній край. На горькій і жалкій пошук мого старшого товариша відлучились п. Півні Яковський з Сидней, Па., котрий див. 1. вересня б. р. приїхав на мій фронт жорнуль на чолі 20.000. Своє жерту я відіслав до мого товариша в Галичину, і на сім місяці дуже широко дякую п. Яковському за його досаду поміч обідуючому народові. І в також по своїм силам помагав українській народній справі. В 1918 році він дав 220 доларів на політичні цілі для нашого порочу, тепер купую український Бюджет Свобода за 200 доларів. При нагоді вказав всіх своїх дорогих родичів в Америці і Канаді, щоб вони не жалували своїх центів на позичку нашої галицької держави, бо це означає прожити за дозвілення нашого народу з тяжкої зливою неволі. Проч в Лисині з нашої галицької держави. Як писав: "Кий живе і працює в Україні Української Республіки на чолі з д-ром Петрушевським".

Наведені тут письмо є написане тріжкою рукою, рукою праціуючого важко робітника. Але як гарно робиться на думку, коли він читає ці проєкти, іменитий слова п. Мазелі: Дай Боже, щоб такі Мазелі і на камені родились!

„ПІСНИНИ ОПІР УКРАЇНЦІВ ПРОТИ ВІЙСЬКОВОЇ СЛУЖБИ“ НА ПОВНІМ МОРЮ.

Від п. Михайла Бабія, котрий сими днями вихув до старого краю, одержали ми отстакє письмо, писане на паролівній „Орбіта“ дня 21. серніа б. р.:

Ярчас добаймамо до Савтештон (Англія) всього не 400 миль. Тах даке добре валася. Я не маю „доброби“, ані не ховува. З наших між пасажирами мезя нікого — самі кука, навбавше Німці, Жидів і Англіяци. Казуваю Ма програму нашого концерту, в яки я, яко Українець, брав участь. Велику несподіванку зробив я для чужинців, коли виступав зі своїми українськими піснями. Наші пісня так ні вринули до серця, що я не міг їх спокійно, або відпочити. Богу так, що я мусів виспівати всі інші пісні, які лише знав. Не знав, але це мабути перший раз трифранко яке, що учались пісня лувала посеред широкого океану. Я дуже нім узрадувати і дуже задоволені, що дуже учавствувати концерті. Були такі, котрі навіть не знали хто і що це за українські пісні, ані не знали про український народ, ані ніяк не мисля про його розвинутий.

Перед концертом я виволодів до гостей отставку іспрошеному промовою до англічан, і дуже задоволені з того, що знаходився в такім гарнім товаристві, особливо тинуха мене своєю увагою і інтересом. Я в Україні, а мій рідний край, Україна, має 40 мільонів населення. Україна, яка через 300 літ була під деспотичною владою російських царів, і тепер відносно републикою. Українська земля вистадя до виробництва усіх Природної богатства України є майже нещепленою. Україна має свою велику кількість літатуру. Я думаю що не зро змоги повисити ладі з мого міста всіх галузей критичних наук мого рідного краю, але що я обізнаю прохати з музикою, то користуватися з німці, аби тільки наші засаками дозволив за свій увагою кілька українських народних пісень, які виконуватиме певним богатством мелодії і музично.

КРИЗА ПАЛИВА В СОВ. РОСІЙ.

О. Е. повідомляє з Риги: Советський уряд обізнаний до всіх губерніяльних властей звернув їх увагу на ту обставину, що советська республіка находитися перед новою кризою палива та що її гроизити цілковитий асстій незалежником підтримати довізе унікаючи насильних засобів та несповніщенних обізнаний, який тільки обуржують населення. Інше розв'язання для право громадян лісів дозволити приватним підприємцям уловати дерево в лісах.

Добича і транспорт вугілля з Донецького басейну, які були піднесени в березні, понизилися в травні внаслідок труднощох прохарувати робітників, так що підвезени губерній отримують тепер тільки 50% кількості, на міченої в програмі.

Центральне господарське Управління вирішило заридити лісові закупленням матеріалів палива за кордоном: В другій половині 1921. р. намічуются закуплення 252.000 тон вугілля за кордом та 500.000 кубічних метрів дерева у Фінляндії.

МІЖНАРОДНИЙ ЧЕРВОНИЙ ХРЕСТ ДЛЯ РАТУНКУ ГОЛОДНОЇ РОСІЙ.

ЖЕНЕВА, Швайцарія, 2. вересня. — Міжнародний Червоний Хрест-покинув д-ра Фрілдрюга Нінсена до Женеви, щоб він вивисив теперішнє положення в Росії і свої плани, як зрядити голодую.

Міжнародний Червоний Хрест не приймає умови, яку підписав писався з більшістю, а на підставі якої його ретучеві комісії мав би оставитися в Москві, а розділ пошав на місцях жишати більшовицьким комисарам.

ЛЯЧНІ РОЗМІРИ ГОЛОДНОЧІ В МОСКОВЩИНІ.

САМАРА, Московщина, 24. сернія. — Російська голодочна навалина 40.000.000 душ. З тих 40 мільонів найменше 15 мільонів повністю вичирає і за повної нестачі зможуть поживати, а і мільон людей є зсухонених на тему чергу, без їждив на те, чи приїде яка поміч з Америки чи з інших країн. Нехаристі і нестача їждив та лікарств побільшув розміри пошесть і смертності. Люди мляють дітий на Божу службу і відкиють перше голодуюче сиріть, куди маю. Не всі знають, де їх дошка ратуно.

УКРАЇНСЬКА ПІСНЯ НА ПОВНІМ МОРЮ.

Від п. Михайла Бабія, котрий сими днями вихув до старого краю, одержали ми отстакє письмо, писане на паролівній „Орбіта“ дня 21. серніа б. р.:

Ярчас добаймамо до Савтештон (Англія) всього не 400 миль. Тах даке добре валася. Я не маю „доброби“, ані не ховува. З наших між пасажирами мезя нікого — самі кука, навбавше Німці, Жидів і Англіяци. Казуваю Ма програму нашого концерту, в яки я, яко Українець, брав участь. Велику несподіванку зробив я для чужинців, коли виступав зі своїми українськими піснями. Наші пісня так ні вринули до серця, що я не міг їх спокійно, або відпочити. Богу так, що я мусів виспівати всі інші пісні, які лише знав. Не знав, але це мабути перший раз трифранко яке, що учались пісня лувала посеред широкого океану. Я дуже нім узрадувати і дуже задоволені, що дуже учавствувати концерті. Були такі, котрі навіть не знали хто і що це за українські пісні, ані не знали про український народ, ані ніяк не мисля про його розвинутий.

Перед концертом я виволодів до гостей отставку іспрошеному промовою до англічан, і дуже задоволені з того, що знаходився в такім гарнім товаристві, особливо тинуха мене своєю увагою і інтересом. Я в Україні, а мій рідний край, Україна, має 40 мільонів населення. Україна, яка через 300 літ була під деспотичною владою російських царів, і тепер відносно републикою. Українська земля вистадя до виробництва усіх Природної богатства України є майже нещепленою. Україна має свою велику кількість літатуру. Я думаю що не зро змоги повисити ладі з мого міста всіх галузей критичних наук мого рідного краю, але що я обізнаю прохати з музикою, то користуватися з німці, аби тільки наші засаками дозволив за свій увагою кілька українських народних пісень, які виконуватиме певним богатством мелодії і музично.

ДЕ ВАЛЕРА ВІДКІНУВ САМОУПРАВУ, ЯКУ АРМІЯ ПРЕДЛОЖИЛА ІРЛАНДІ ВЕЛИКА БРИТАНІА.

ЛОНДОН, 4. вересня. — Емон де Валера вікинське предложение Ллойда Джорджа, в якому він в імені британського правительства пропонував Ірландії самоуправу в межах Великої Британії, на вітр других самоуправних країв Великої Британії, як Канади, Австралії, Нової Зеландії і Полуднево-африканської Сіліки.

Де Валера сказав у відповідь перемерові Ллойду Джорджу, що він віднає се предложение невідлужно. На пригави Ллойда Джорджа з історії, що давніше айрські аліери були за союзом Ірландії з Великою Британією, Де Валера відповідав, що тепер Ірландія про яку теперішність а не про минушину, яка видава тую теперішність, яка є.

Далі Де Валера каже, що нарі Ірландії не признає добровільної злуки з Великою Британією, бо він хотів злуки не робити; коли рінчосаю Велика Британія упав, набеб існував якийсь контракт про злуку, котрий навіть мав би заборонити розлуку.

Потім Де Валера перечитав набеб предложение Ллойда Джорджа признавало Ірландії таку домінують самоуправу в межах великобританської Імперії як має Канада, Австралія, Нова Зеландія, або Шведно-африканська Сіліка. Він каже, що ті краї мають заповорку, що Англія над ними не може панувати, через що вони є рівноградним державами в Імперії з Англії. Крім того, каже Де Валера, ті краї відпадати тиєнішній віль Англії, отже їх обезпечує і протістр, а Ірландія не дається прав і природа не дала їй того забезпечення простором, яке мають други краї.

Вінцих він заявляє за проті дальшої війни, а за помірненя. Настоєє глыва на тім, аби Ірландський народ мав право самий собі установляти правління, яке він хоче. На ціх засадах, каже Де Валера, може прийти до помірненя між двома народами, що мляють зі собою 750 літ, і коли Англія гуг-задуку приїмє, то Ірландія готова сейчас назначити своїх мирових повновласників.

ЩО ВІДПОВІСТЬ УРЯД ВЕЛИКОЇ БРИТАНІА НА ВІДПОВІДЬ ДЕ ВАЛЕРА?

ЛОНДОН, 5. вересня. — Міністерський кабинет Великої Британії має зібратися у середі, 7. с. м., на нараду в справі відповіді на відповідь Де Валери.

Покійно не знісно, що відпрасть англійське правительство, ані з поглядів голодуючих міністрів відгадує, що відповідь буде остра і рішуча.

Кажуть, що більшість міністрів є за тим, аби вислати Ірландський самостійним урядом, щоб аби признав предложение самоуправу для Ірландії до 10. аби або відкинути. Коли вони відкинуть, то годі є годі, але протосирити Ірландія самоуправним краєм у спілці Великої Британії, без огляду на становище айрських самостійників, і годі віддати її під управу влади з рамені британського правительства.

СЕСІЯ ЗБОРУ ЛІГИ НАРОДІВ ВЖЕ ЗАЧАЛАСЬ

МАЄ СКІНЧИТЬСЯ ПРОТЯГОМ ТРОХ ТИЖНІВ.
ЖЕНЕВА, Швайцарія, 5. вересня. — Збір Ліги Народів вже отворено сегодня рано.

Засіданя отворила китайський (хінський) представник Др. В. К. Вейлтон Ку.

Між представниками 47 держав, які належать до Ліги Народів, бракувало багато представників республіки Пуладневої Америки, котрі, як сподівається, приїдуть при кінци сього тижня.

Є план, щоб Збір Ліги Народів скоро скінчить свою сесію, з огляду на те, що в падалості збиратися конференція над розоруженням держав.

Дяगतю нині вибрано в великих комісії, в яких гулуть представники кожного члена Ліги (значить) в чуждїй комісії буде 47 членів), а нї будуть радити кожного дня пополудні.

З уваги на те цілий Збір відбуватиме-се сесіє раніо і в сей сесії, через помір великих комісії, сподівається значно прискорити покінченне дебат і замкненіе цілої сьогорічної сесії Збору.

Обчислюють, що сесія Збору Ліги Народів сього року скінчиться за три тижні, так що вона буде замкнена се при кінци сього місяця.

Головою Збору Ліги Народів вибрано нині більшою голосів Гюландія, д-ра ван Карнабека.

Збір Ліги Народів займатиметься також справою розоруження держав, мимо того, що вже для сей справі президент Гардинг скликав окрему конференцію до Вашингтону.

Перед Збором Ліги Народів є зголошення о принятіє в членів від: України, Литви, Латвії, Азербайджану, Георгії, Вірменії і Ліхтенштайна. Крім того зголошася ще тепер Угорщина. Деякі представники хотять віднести доміганє, аби прийнято до Ліги Народів Німеччину.

